

جوانی مـژوو لـ (وـرزـکـا نی بـرنگاری) دا . . یوسف محـمـد بـرزنجی

تـچا ندن

ئـمـ سـشـیـال مـیـدـیا بـهـمـو جـرو نـگـک بـشـکی زـری بـرـفـراوانی
بـتـ خـاشـاکـی نـژـگـارو جـوانـیـکـا نی ژـیان و مـژوو یان شـواندوو،
کـمـمـمـکـ خـکـی نـو مـیـدـیا بـگـشتـی زـرک کارـیـگـری بـرچاویان هـیـ
لـشـواندنـکـانـداو تـکـدانـی هـزری بـشـکی کـسانـی نـو کـمـمـگـو
کارـیـگـری بـرچاویان وک تارمایی بـسـر گـنجان و خـشـباو نی نـو
کـایـ نـشـبـیری وکـمـمـلـایـتی و سـیـاسـیـکـانـو هـیـ، زـرک لـو
کـسانـهـر نـژک لـسـر فاک و فیکک و بالـریـکن و مـبـستـیان تـنـیا
تـکـدانـی ئارامی و ئاسودیی خـک و دـستـکـوتنی بـک ماددـیـو هـیچ
بـهاو سودک لـ مـبـستـکـانـیـانـدا نیو هـیچ بیروباو و هـزـرک لـ
بـهای مـرـقـایـتـیـانـدا نیی!! ئـوان لـ ناو مـیـدـیـادا بـ ئاراستـو
شـو یـک کارـدـکـن و نـو نـدک قـرـخـدکـن کـ بـلایانـو گـرنگ نیی
کـمـمـگـو نـو نـو کـان بـکام ئاقارو ئاراستـدا دـن و بـرئـنـجامـم
بـچـیدا دـکـو و تـو و خـک توشی چ دـزـخ و کارسات و سـرگـردانـیـک
دـچـت و بـمـش دـبـانـو و تـوتـی مـژوو ووداو کـان سـر و بن بـکـن و
بـهـکاری مـبـستـدار لـ بـر چاوی نـو و گـنجانـی بـخـن و خـک
و خـشـانی پـو نـاشـیرین بـکن.

(وـرزـکـا نی بـرنگاری)

ئـم کـتـبـ بـیر و وری بـنـز (شـشـ ئیسماعیل) پـشمـرگـو تـکـشـرکـی
دـرینـ، خـاو نی ئـزمـن و شارـزای چـاو لـوتـکـو دـو
گـوندودـشـتـکـا نی گـرمـیان وکـو سـتانـ، بـیر و ریدکـا نی (۷۶۳) لـپـ
قـبار گـورـی و زـیرییـ، (مـژوو ووداو بـسـرها تـکـا نی تـمـنی
خـبات و پـشمـرگـایـتـیم تاسا ی ۱۹۸۵ — بـرگی یـکـم) کـتـبـکـ لـ
چا پـخـانـی کارـی سـلـمـانی سا ی ۲۰۲۵ بـشـو یـکی جـوان چا پـکـراو،
شـایـانی ئـو یـ خـوـنـران ئـوانـی حـزبان بـمـژوو زارکـی و
گـرانـو یـ بـیخـوـنـو، کـتـبـکـ پـشتی بـیادگـو خـیا ی گـنـانـو لـ
تـمارکـردنی ووداو قـوماو کـان وک مـژوو دـقـرو ناوچـک بـستوو،
ئـم مـژوو شـد تـوانین لـ سا ی ۱۹۵۰ — ۱۹۸۵ وک بـرگی یـکـم سـیرو
دیاری بـکن.

ژیان له شارددا

بېلګه زه شمس ئيسماعيل، د سپېڅلي منالي وگړي نجی له شاری سلېمانی وگړي گي مېلې کډې ندي و گډېږي او پيرمې نسور حاجی حان وشېخ محمديدين، بېلګه کردووې يان گوزې راندووې، ساې ۱۹۷۴ بېلګه پېشمېرگې، پلې کاني پېشمېرگايې تي تا سېرتيپ و ئې ندامي مېکتې بي عېسکې ري و ليې پسرراوي مېلې بې نديو مېکتې ب و تا وې زيري پېشمېرگې بې يووې، برايېک و باوکی بې دېستي بې عسيې کان شېهيدکراون، ئې وان خېزانېکي مام ناوې نديو خوېنې وار بوون، زېرېک له خېلېکي سلېمانی دې يان ناسېت، زېرېکمان ئې وانې حېزيان له مېلې ژوو خوېندنو وې، زېرېک له ياداشتي هونې رمنې ندان و شاعيران ونووسې ران و کې ساتيې سياسي و بې شنبير و کې مېلې ايې تيې کانمان بينيو و خوېندنو و جا ناوې يې يان جيهانی بېلګه. هر له بېرې وې ريې کاني وې فاي، بې فيق حلمي، ئې حمې دتې قې، ئې حمې د خواجې، ... تا بېرې وې ريې کاني زېرېک له پېشمېرگې و کې سې ايې تيې جېرې جېرې کاني ديکې شې، زېرېک خې يان بې قارې مانې ناو ووداو کارې ساتې کان دې نرځې نن، زېرېکي تر له پېرواز و دورې پېرې زي و بې لايې ندا خې يان خستې تې ناو مې ژووي کارې سات و قې و ماوې کان وې، له بېرې وې ريې کانا هې نديکېش خاوان بې ياو سې رکړدې و کارې بې دېست بوون، دې بندې فريشتې و وېک پېلې هې ورېکي خې يا ئامې زي ناو چيرېک و ووداوې کان دې ردې کون، وېک نې بايان ديېت نې باران، بېرې وې ري و مې ژووي زارېکي بې لاي گې لان و ميللې تان وې زېر گړنگ و پې بايې خن، دې بېت کارې سات و ووداو و قې و ماوې کان بې و توش و پېدا گوتن و قې بې کړدن و وشې فېلې دان، وېک خې يان بې تې وانينې واقيعينان بې بگې درېتې وې و تې مار بکړېت، نابېت مافي کارې کتې رو بې شداربواني نې و ووداوې کان و قې و ماوې کان فېرامې شې بکړېت، ياخود له پېراوې زدا له يان بدوې ين، تې مارکړکړدنې بېرې وې ري و ياداشت گېر له هې لومې رج وکاتي خې يدا هې نې سېرې قېلې مې لېتې مار، يان ياداشت بکړېت، وېک مې ژوو زېر پېويست و گړنگ و بې سوودې، گېر پېشت بې يادگې و بې گې نامې و کاتي دواتر بې سترېت دې بېت بې ويژدان وې با بې تې کان تې مار بکړېت و مافي گشتي و تاک فېرامې شې و خېلې گېل کړدنې تې يدا کې مېلېت، ديارې پاشان مې ژوو له لېلې کېلېنې وې بې دوا د اچوونې کاني رېحم بې خاوانې ياداشت و بېرې وې ريې کان ناکات و بې کړې با يادا دې چېتې خوار وې و دې خاتې ناو دادگاو ترازووي مې ژووي نايندن و و تويژينې وې له لېلې کېلېنې وې و هې سېنگاندي وردې بې دېکات.

ئېم بېرې وې ريې نې

ئېم بېرې وې ريې نې بېلګه زه شمس ئيسماعيل، وې زيري پېشمېرگې و، هاوې کانې ئې و وېک مې ژووي زارېکي و ياداشت و بېرې وې ري کې چاپکراون

و دیتومانن، زږېدلی وېست و ګرنگ و بېکېکېکن، چونکې ئېم بیرې وړیا نه و
 ئېوانی دیکېش قېناغ و هېلومېرجی سیاسیی و کلمېلایېتی و ئابووری
 ئېوې ئېژانی سا و وړزې جیاوېزېکانی گډلېکېمان دځنې وو وځنې
 ئېوې ئېژې سڅتانه ی گډل و نیشتمانکېمان پېدا گوزېری کردووې، وېک
 مېژوو بېرچاو وېنی وېنمایمان دېکات، نېوېکانی ئېستاو ئاینده ش ک
 بېو دځ ومېژوو پېدا گوزېریان نېکردووې، دتوانرېت بېهې
 بیرې وړیېکانه وې ئاشنابن، تېبگېن ئازارو نېهامتې و ئېژې سڅت
 ودژوارېکان چین، برستې و کاولکردنی گوندو شارېچکې و دروستکردنی
 ئېردوگا زږېدلیکانه و سوتماککردن نیشتمان لېکام مېژوو سډدایې،
 ئېنفال و کیمیا باران و گواستنه وې وېرانکردن لېکام مېژوو قېناغدا
 دېکېونې نېوېندی مېژووی گډلېکېمان نه وې.

وړزکاني بېرنگاري

ئېم کتېبې زمانېکې سادې و جوانی گډلېکېانې وې هې، نووسېر پېشمېرگې
 ناو وداو قېوماوېکانه، لې شارو گوندېکاندا، تا ئېم تېمېنې خې
 قورباني گوزېرې بې نیشتمان داوې، بېزمانی شارو گوند، دځي ئېوې
 ئېژېمان بې دېگډلېتېوې، لې سالی ۱۹۷۴ — ۱۹۷۵ کېوتېتې ناو
 وداوېکانه وې خې شایېتی مېژوو قېناغېکانه تا سالی ۱۹۸۵، خې
 فرماندې و هاوېسېرکردېکانه، بېزمانی سادې و ساکار دېدوېت و پلار
 و ناشیرین کردن ناگرېتې بېرو، بېرانېر بېهاوې و سېرکردېکاني
 بېجواني شیتېی ژيان وگوزېران لېگوندېکان و شارېکان دېکات، مافي
 داوې بېځېکې گوندو ژيان وگوزېران و موعانات وځېم و ئازارو
 شېونخونیانې بېهېندو بېځېزېوې باس دېکات، هاوکارېېکانيان
 بېپېشمېرگې بېوفاوې دېنرخېنېت، بېوردی باسی ئېوې ځېزان
 وکېسایېتیانې گوندېکان دېکات کې لې چایېکېوې لېدمی ځېیان
 گرتېتېوې تا جل و بېرگ و جېرها یارمېتی ماددی ومېعندېوی تر
 کېپېشکېشی ځېکېکانيان کردووې، هېمېشې پېشمېرگېوې ځېکې لېئامېزی
 مېهرېباني یېکترابوون بې یېکتری نېبوون و نېژیاون، ئېوې جوانی
 ومېهرېباني ځېکې وگوندو چیاو ووبارېکان وېک تابلېیېکې ځېنگین
 باس دېکات و بېقېمېکې وېنېکېشاوې، ئېوې وهاوېکاني ځېیان
 بېقېزاربارو مېهرېباني ځېکېکې گوندېکان دېزانن، مېژووی
 ئېژگارېمان بېجواني بې دېگډلېتېوېوې باسدېکات و پېی وایې ئېوې
 مېژووې بېنګاو ځېنگی وجواني دېمېنېتېوېوې کېس بې ناشیرنکردن
 وشېواندنی قازانچ ناکات.

سږدېمېکې دژوارو سڅت

لېم بیرې وړیا نه دا زږېدلی جوانی وسېنگینی وېک فېتېگرافېرکې وېنې

۱وداو کارسات و سهختییکانی ئو ۱۱ژگار۱ی چرکاندوو ۱و بی
 تمارکردووین، هر لدد۱۱قی ب۱عس و هاو ئاوازان۱کانی ک۱ جاش و
 جاسوس۱کانن وهاوکار۱کانیان چ ئازار۱کیان هر ل۱ما ۱و۱رانکردن۱و
 تا ق۱۱اچ۱کردنی خ۱ک و ب۱پاساوه۱نان۱و ۱و۱ذ۱ گرتوو ۱و خستونی۱ت
 ب۱رد۱م م۱ژوو خو۱ذ۱رو ل۱ پ۱ر۱گراف ودد۱ست۱ واژ۱کاندا ۱۱نگی
 داو۱ت۱و ۱و ب۱۱استگ۱یان۱ ل۱ی دواو ۱وداو کارسات و ق۱وماو فرم۱سک
 وخو۱نی ل۱ یاد ن۱کردوو ۱ک ب۱ س۱ر ۱۱۱۱کانی گ۱ل۱ک۱یدا هاتوو ۱،
 ک۱وات۱ خ۱ی ن۱کرد۱ت۱ پ۱۱وان و خ۱ک ب۱س۱ربازی ب۱رد۱می، ب۱۱کو
 ب۱۱استگ۱ید۱و ۱وداو۱کان و ش۱۱۱کان وخیان۱ت و ت۱سلیمبوون۱و
 ملک۱چی ز۱ر۱کی و۱ک م۱ژوو خست۱ت۱ ب۱ردید۱و و۱ک گو۱زی پاکراو
 ل۱م۱ژوو۱ک و۱ک خ۱ی ل۱ی دواو ۱، باب۱ت۱کانیشی ق۱ب۱ ن۱کردوو ۱،
 ب۱کو گ۱۱ان۱و۱کان واقعیین.

م۱ژووی هاو۱۱کانی

چ۱ن ل۱بیر۱و۱رید۱کانیدا باسی گوند و خ۱۱کی شاری گ۱۱او۱ت۱و
 ل۱ژیان و گوز۱ران و ه۱لوم۱رجی ئو ۱۱ژان دواو ۱، ئاواش ز۱ر ب۱
 بایخ و۱۱زو ن۱وازش۱و ل۱پ۱شم۱رگ۱و ف۱ رماند۱و هاو۱۱کانی تواناو
 ژیان و گوز۱رانیان ب۱شداریان ل۱دخ و ش۱۱و ئازارو ن۱بوونی و
 ک۱میین وه۱۱و۱ستیان ل۱ب۱رانب۱ر دوزمن و س۱ربازو پیاوخراف
 وجاش۱کاندا و۱ک ه۱ستکردن ب۱ لپرسراو۱تی وئ۱رکی مر۱ف دوستان۱ی
 خست۱ت۱و ت۱نان۱ت ل۱ب۱رانب۱ر خیانت و ت۱سلیم بون۱و۱وزمان۱کی جاش
 وس۱رباز۱کاندا، ب۱ زمان۱کی ساد۱و ساکارو ن۱رم ۱وداو ب۱س۱رهات و
 ش۱۱۱کان د۱گ۱۱ت۱و ۱، ت۱نان۱ت وش۱ی ناشیرین و ب۱زراو ل۱کاتی ناخ۱شی
 وش۱۱و و۱رانکردن وسوتانی گوند۱کاندا ل۱ د۱خی ش۱۱۱کاندا ب۱کار
 ناه۱ذ۱ت، ئ۱م۱ش س۱زو خ۱ش۱ویستی وساد۱یی نوس۱رو پ۱شم۱رگ۱ و
 ف۱رماند۱ی ۱است۱قین۱ پیشاند۱دات و د۱یخات۱ ۱وو، ه۱ند۱ ش۱۱و ۱وداو
 چ۱ن باسکراو ۱ئاواش گ۱۱ان۱و۱ی ب۱س۱رهات وقس۱ی پ۱ک۱نین ئام۱زو
 ک۱سانی قس۱خ۱شی ت۱ه۱۱ک۱شی باب۱ت۱کان کردوو ۱و ت۱شویق و خ۱شی ب۱
 خو۱ذ۱ر ف۱رام۱ش ن۱کردوو ۱ و ل۱ب۱زاری ۱وداو۱کان دوریان ئ۱خات۱و ۱.

س۱رنج وت۱بینی ب۱ ئ۱م بیر۱و۱رییان۱

س۱رنج وت۱بینی ن۱ک ل۱ س۱ر کت۱ب ب۱۱کو ل۱ س۱ر باب۱ت۱کی ئاسای
 گرنگ۱ و ب۱ د۱وو۱م۱ندکردن و۱استکردن۱و۱و گرنگی پ۱دان۱، ب۱۱ام
 ت۱ش۱رل۱دان و بچوکردن۱و۱ی نوس۱رو باب۱ت۱ک۱و ب۱ه۱ند و۱رن۱گرتنی و
 د۱رچوون ل۱ ۱خند۱ی واقعی ب۱پرنسیب وت۱ندروست و ل۱ سنور ت۱پ۱۱ین
 کار۱کی خراپ۱و ل۱ گرنگی نوس۱رو ۱خند۱گر ک۱م د۱کات۱و ۱، من ل۱
 خو۱ند۱و۱ی کت۱ب۱ک۱دا ه۱ندی باری س۱رنجم لادروست بوو ب۱هیوام، ل۱

خزمۍ تى كټۍ بڼكۍ و نوسۍ ردا بټ و سودى گشتى تڼ دا بټ.

يۍ كۍ م: ڼز بۍ ندى بۍ گۍ ڼ ڼ ڼ وۍ مۍ ژووى زارۍ كى پۍ ويستۍ، بۍ يۍ ڼز بۍ ندى و قۍ ناغۍ مۍ ژوويۍ كان لۍ م بىرۍ وۍ ريانۍ دا كۍ مۍ و تۍ كۍ ڼ ڼ اوۍ يان زۍ ر كۍ م ئا ماژۍ ي پۍ دراوۍ.

دوو م: زرتريڼ بير وړيځ کان سا لاني ۱۹۷۶، ۱۹۷۷، ۱۹۷۸ سي لځ گرتوو، کک کمتريڼ وداو هزو تواناي پشم رگگ ل وسا لاند دا دږد کون، بېام سا لاني هشتاکان تا هشتاوپنج کک زرتريڼ وداوي تدايې ووي داو کک متر باسکراو.

سایه‌م: باسی وداو یک کارسات یک دکات، یان کسایه تییک
پشم‌رگه‌یک، فرمانده یک ناوی شاردت و و یان خی لب‌وار دو و
فرام‌شی کردو و، جگه‌ل و ی وداو که زیاتر لچل سا به‌س‌ریدا
گوز را و.

[illegible]

پنجمین: کرتی ژنان لکھنؤ کھستندکاندا بہتایتی دوائی ساہی
ہشتاکان بروی پدراو و دام زراو، بہ نمونہ کرتی شہید (لایلا)
بہام نؤ و لایلا پوئی سر تادا لہی دواو و گرنگی پداو۔

ششمين: هيچ نام، بڻڻ ڳڻ نام و بروسڪ و بيا ننام و نوسراو ڪ، پشت پڻ بڻستن بڻ ٽڪم يي بير و ريي ڪان بڪار نها توو ٽم ش لاوازي لڳ ڳا ن و دا د خا ت و و، ڪ وا ت پشت بڻستن بڻ بڻ ڳڻ نام ي نوسراو ز ر گرنگ ب ه مو م ٽوو نووسراو ڪان.

حاج و تهمین: ورد کاری که بوون و، هـرش و پلاماردان، بـسـ نا نو،
 هاتند نا وشار، گـلـک ووداو پـویستی بـکـشفکردنی ورد کاری و
 پشت وای با بـتـکـ و نهـنیـکـانی هـیـ تا خوـندـر مـژوو نهـنیـکـانی
 بزانه، چونک بـخوـندـر گـرنگـ، نـکـ ووکـشی با بـتـکـ.

[illegible]

ریلک... شاعر و مـرده زمه کانی مندا...ی.. نووسینی / هاشم سا...ج.. وەرگ...انی/ ئاک عه بدو...ا

بـ و پـیـی هـ موو ژیا نم دـوه زمه ییه (تـ نا نـت پـش کـرـناش!)، هـ گـری
ئـو نووسـرا نم کـ ژیا نی مـرده مانه ییان بـسـر بردوو، بـ تایبـتی
لـسـر تـای مندا...یـاندا، وکـ کافکا، بـ دلـر، دـستـیفسکی، ریلکـ
هتد... بـام با ئـستا واز لـدـوه زمه کان بـنین و باسی شتی دیکه
بکـین. خـزگـ دـمزانی بـچوونی ریلکـ لـبارهی پرسـی کار چی بوو، بـ
نموونـ ئـو کـ لـهـ موو ژیا نیدا یـکـ ژـ کاری نـکردوو، مهـگـر
ئـوه له بهرچاوبگرین سوو...انه وه له شـقامـکانی میونخ یان پیاسـکردن
لـباوـشی سـروشتدا لـگـ کـچـکی نه شـمیل، کاری سـخت و
ماندوو که رانـبـت.

ئـو ریلکـیه کـی؟ ئایا دـزانی بیست هـزار نامـی بـ یهـ ژن
نووسیو کـ ژنی خـی نـبوو، هـتا ئهـگـر ژنیشی بووبـ؟ لـو
ژانـشدا ئینتـرنـت و ئیمـیـه کان نـبوو کـ بـخـرایـی شـبا
ده گاته لای خاوه نه کهی. خـکی نامـکانیان بـدـست دـنووسی و چـژـی
زـریشیان لـ دـبینی، بـ تایبـتی ئـگـر نامـکـ بـ ژنـک نووسرا با.
ئـنیه ماریا ریلکـ سا...ی ۱۸۷۵ لـ خـزانـکی پـ لـناکـکی و هات و
هاواری شاری پراگ لـدایک بوو. خـزانـکی ناکـکـ که بـدـست چـندین
کـشـ دـیناـاند. زـرجار شـی سهخت لـنـوان دایکی و باوکی
سـریهـدا که ریلکه، ئـو کوو بـچوو و نازدارهی دـترساند. ئـو شـ
لـسـر دـروونه ناتـهـواوه که شوـنـواری نـساوـی بـجـهـشت. دـکرـ
بـین دـوه زمه ترسناکـکی مندا...ی تا مردیش له گهـیدا بوو. بـردـوام
بـدوای دا بوو و راوی ده نا. وهـکـ ئـوهی دـرووناسی دـیـتـ: (کـس
لـمندا...هـتی خـی رزگاری نابـت). بـدرـژایی ژیا نی لـدژی ئـو
دـوه زمه ترسناکـ تـده کـشا.

به هـرحا ریلکه هـر لـسـر تـاو لـگـ ژیا نـگونجا. تا کـتـایش
بـو شـو...یـ ماو. دواتر ئـو لـشـاعر و پـهـخشانه کانی دا ئـنگیداو.
زانراو...یشه دـروونی پـ بوو لـدـاواکـی گـور و ترسی ناـوونی

ناخ، لهوانه يه ئه وهش ئو سووت م نيين بووبت ك ب ر د و ام وزه ي
ب شيعره كه ي د دا، جا ئ گ ر ل د ا و ك ي بوون زگاري بواي،
ده يتواني ل نووسيني شيعر ب ر د و ام ب؟

ب ه ي ك ش كاني و گرفته د روونيين كه ي، ريلك ژيان كي گ ش گيرانه
و پ ل ت نياي و ت امان و پشكيني ناخي به سه ربرد. تا ئ و پ ي
حه زي له ت نياي بوو. ب گ رمي د ي پ رست. ل و و و و به كيرك گارد ي
ف ي ل سوفي دانيماركي، يا ن ت ش ي ف ي ل سوفي ئ ماني، يا خود
ه ل ده رليني شاعيري گ و ر د چوو. ه موويان ب ش وه يه ك يان ج ي
ديكه ش تبوون. ه موويان ل گ م س ر د م نه ده گونجان، ب تاي ب تيش
ل گ خ يان دا. ه موويان ماز ش بوون، ئ ژان ملي ن ك جار
له خ يان د دا.

گرنگترين ديدار ل ژياني ريلك دا چي بوو؟ ل ب ر لين وويدا، سا ي
١٨٩٧. ئه و كاته ي شاعير ك مان ب ي ك م جار چاوي ب و ئه ديه جوان
كوت ك پ شتر ه ش خه كاني ديكي بر د بوو ئه و يش (لو ئ ندر يا
سال م) بوو. وهك زانراو د سا پ ش ئ و كاته ن ت ش ي ناسيبوو،
ئ و يش خ ش ويست و له بهر ئه وه ي ت ي ك ر د و، خه ريكيوو ل پ ن اويدا
خ ي بكوژت. ب م ام ل استيدا ك س كي ديكي هاو ي ن ت ش ك تاي
ب ژياني خ ي ه نا ئه و يش پ ر ي ف ي ل سوفي بوو. ل لوتك ي شا خ كاني
سويسرا خ ي ف د ا. ئ ن گ ك ساني دي ك ش ه بن ك ل پ ن او ئ ودا
خ يان كوشت ب ت، ب م ام م ژوو ناو كانياني ن پ ا ر استوو.

تا ك تاي ژياني ب ر د و ام بوو ل ياد ك ر د ن و و نام نووسين ب ي،
ت نانت دواي ئ و ي سا ل ن كي ز ر بوو پ ي و ندي س ز داري ن وانيان
ب ت و اوي ك تاي ه اتبوو. ئ و خاتوونه زگار ك ر و پار ز ر ي بوو،
ل و و ي د رووني و ل ژيانيدا. ريلكه نزيك ي ل بار ي ه موو ش ت ك و
او ئ ي پ د ك ر د. ل گ م ايدا گ ش ت ي م انسي و م ر ي يانه ك ر د ب
ئيتا ي و رووسيا. ل و و س ي س ر داني ت لست ي يان ك ر د، ك ئه ويان
له بهر چه ندان ه ب خراپي پ شوازي ل ك ر د، ل وان له بهر ئه و
ناك كيي تونده ي ل گ ه اوس ر ك ايدا ه بوو، ئ ن گ ل گ خ شيدا.
ئ و يش ش ت كي گه و ره بوو.

ده ل ن ريلك نزيك ي بيست ه زار نام ي ب لو ئ ندر يا سال م
نووسيو! ش ت كي ترسناك، ش ت كه ك ع ق ب ز ح م ت باو ي پ د ك ات...
ئ و ژنه تاك ك س بوو ك ب اشكاوي و ب ه ي ه يچ پ چ و پ نا ب ي
بنووس. ئ و پ ناگ گ و ر كه ي ئ و بوو ك له ئازار نه ن يي كاني
يان د ا و ك كوشند ك ي سووك د ك ر د.

يلك ل ديوان كي ب ناوي (كت بي ه ژاري و مردن) ئ و د ا نه ي
نووسيوه:

پ ر و ر دگار، ه ر ك س ك م ر دني خ ي پ ب ب خ ش،

مردنک به استی دهره نجامی ژیا نی بٚت،
کٚ خٚش وستی و واتا و نازاری تٚدا بدٚز تٚو.ٚ.
ئٚمٚ هیچ نین جگٚ لٚتو کٚ، جگٚ لٚگٚا
بهٚام ئه و بهر هی له سه نته ری هٚموو شتٚکٚ

ئه وه مردنٚ گٚور کٚه یه کٚ هٚری کٚمان لٚناو خٚماندا هٚمان گرتوو ه
جا به لای که مه وه شای نی مردنک نین هاوش وٚمان بٚ، ئٚگٚر شای نی
ژیان نٚبین؟ ئایا لٚدایک دٚبین تٚنها بٚ ئٚو ی لٚکٚ تاییدا بمرین؟
ئایا مردن بهر نییٚ، حٚقیقٚتی جٚوه ری، تاکٚ حٚقیقٚت؟ جا له بهر چی
قمان لٚیبٚت ئٚگٚر ناچار یانه بٚر و ٚووی بٚین تاکو ٚٚژکٚ
لٚئام لزی بگرین؟ بٚچی ئاهٚنگی بٚ نه گٚٚین و بٚهاو ٚٚٚکی دٚرینی
دانه نٚین کٚ دوا جار پٚیده گه یه وه؟ بٚٚام لٚم ی دٚکٚ ین ئٚگٚر
بٚش وٚیک بمرین کٚ لٚئٚمٚ نٚچٚت، شایانی ئٚمٚ نٚبٚ. ئٚو تاکٚ
شتٚکٚ کٚ ئٚمٚ مافی ئٚوٚمان هٚیه گله یی لٚ بکٚین.

سا ی ١٩٠٢ به ره و پاریس چوو بٚ ئٚو ی به ٚٚدانی هونٚرمٚندی
بٚناوبانگ بگات، بٚمٚبٚستی نووسینی تٚزکٚکی زانکٚیی لٚسٚری. بٚٚام
سهره تا پاریسی نه کهوته بهر دٚ و هٚستی به بٚزاری و بٚنا ٚٚٚتی
کرد، بٚیٚ بٚ ئیتاٚیا چوو. لٚوٚ دا ئیلهامی شیعی بٚهات و لٚیک
هٚفتٚدا بٚشی سٚٚمی کتٚبی کاتژمٚره کانی نووسی کٚ بریتیٚ
لٚکتٚبی (هٚزاری و مردن) (٠). وهك ئاشکراشه بٚدرٚژیایی ژیا نی
لٚٚادٚبٚدٚر هٚزارانه ژیاوٚ. خٚزگٚ لانیکٚم خٚٚاتی نٚبٚیان پٚ
بدایٚ؟ ئایا دٚزانن بٚ یٚکٚم جار سا ی ١٩٠١ خٚٚاته که یان بٚکٚ
به خشی؟ بهشاعیر کٚ فٚرٚنسی (سولی پٚرٚدٚم). دٚزانن کٚیٚ؟
تٚحٚداتان دٚکٚم ئٚگٚر پٚشتر ئه و ناوه تان بیستٚ. ئٚو به سهر
تٚلستٚی سهر کهوت! ئه وسا ئه دیبه سویدییه کان هٚستیان بٚشٚرمٚزاری
زٚر کرد و نامٚیان بٚ نووسٚری گٚور ی ٚووسی نارد و تٚیدا داوای
لٚبووردنیان کرد لٚسٚر ئٚو هٚٚٚ قٚزٚونه که شایانی لٚبووردن نییه
و په ککه وتوو ه کانی لٚژنه ی نٚبٚ ئٚنجامیان دا، ئه وانه ی هیچ شتٚکٚ
لٚئٚدٚب تٚنٚده گٚیشتن. تٚلستٚیش بٚنامٚ یٚکی بلیمه تیانه وٚٚامی
دانٚوٚ و بٚو شٚو یٚ دٚستی پٚکرد: “هاو ٚٚیانی نازیز، زٚر دٚخٚشم
کٚ خٚٚاتی نٚبٚ بٚمن نٚبٚخشا. من چی له نٚبٚ بکه م؟ پٚیوٚندی من
لٚگٚٚ نٚبٚ دا چییٚ؟” پاشان ریلکٚ له سٚرگٚردانی و گه ٚانی لٚهٚموو
شوٚنٚک بهرده وام بوو. ئایا ژیا نٚکی جوانتر هٚیٚ؟ ئایا ژیا نٚکی
دیکه هٚیٚ شای نی شاعیر بٚت؟ شاعیر بٚ گه ٚیده یی لٚو جیهانٚ دا
دروست بووٚ. کٚسٚکٚ سٚرگٚردان و بٚ هیچ مٚبٚستٚکی دیاریکراو و بٚ
هیچ ئامانجٚک. ناشزانٚت بٚچی دٚٚوات؟ به ره و کوٚ؟ بٚهیچ شٚو یٚکیش
نایٚوٚت بگات. بٚٚام ئه و هٚمیش دٚگٚٚاوٚ بٚ پاریس. لٚوٚشدا
کتٚبه په خشانه ناوبانگه که ی (دٚفتٚرٚکانی مالتی لوریدز بریگ)

نووسی. وات بیر و رید کانی گنجک که ز ر هاوش و ی خیه تی. سا ۱۹۱۰ ت وای کردوو دوی ئ و ی نریک ی د سا پ و ی سهرقا بوو. دوی به ک تا گه یاندنی ئ و کت ب ی ک ز ر پ و ی مانهو بوو و به ته وای کوشی، ریلک چوو حا تی ت کچوونی د مار ی مه ترسیدار. ئوسا بیر کرد و بچ ته لای د ر وونشیکارک ب ئ و ی بزانت ه کاری د ا و ک ی نا و و ی و ئ و د و زمانه ی ه رشی ده که نه س ر ی چیه. ب م ل د وایین سات دا ل ژ ر کاریگ ر ی (به تا ک ر د نه و ک ی) ئ ند ریا سال م ی پ اش ک ش ی کرد، ک پ ی و ت: "ئامان ئ و م ک، ئ گ ر گر یه (ک م پ ل ک سه) د ر وونیه کانت ه ب و ش ت و، ب لیمه تی شیع ریت ل د ست د د ی ت. ئوه تاک گنجین ی ت ی". د و ا ج ا ر سا ی ۱۹۲۵ ل کاتی چینی د ست گ و ک تاکو و ک دیاری پ شک ش ب ژ ن کی ب ژ و ازی یان ئ ر ست ک ر ا تی ب کات، گ و ک کی سوور برینداری کرد. گ و شاعیر زامدار ده کات: شت کی خ شه. گ و پ شک ش ب ژ ن، یان با ب یین گ و پ شک ش ب گ و ب ک ر ت. شت کی شیرینتره. ئوسا پزیشک کان ب یان د ر ک و ت تووشی ش ر پ ن ج ی خ و ن بوو، ئ م ش له ک تایی سا ی ۱۹۲۶ ل ت م نی پ نجا سا یدا بوو ه ی مردنی. وهک زانرایش ه ئو ز ر شه یدای گ و ی سوور بوو، ل شیع ر کانیشیدا ز ر باسی کردوو. ب و ش و ی ش ئ و گ و ی ک له دونیادا ز ر خ ش ی د و ی ست کوشتی. ب چ ی شه یدای گ و ی سوور ده بین؟ یلک ل چامه ی (ژ ک ی پاییزی) نووسیویه تی؛ ئای پ ر و ر د گ ا ر واد نریک ب ت و، هاوین ز ر نایاب بوو س ب ر ک ت، بخ س ر ک ا ت ژ م ر کان و س ر ئو ده شتانه ی با ده یان له ر ن ت ه وه ف ر مان ب پ گ ی ش تنی دوا بهر ده ربک دوو ژ ی دیک ش ی پ بد تا زیاتر سه ن گین ب ت پ ل ش ب ک له ت و او بوونی، و ش ر ب ت ک ش ی ب کوشه ل ناو گ ز ه قورس کانی مه ی دا ئ و ی خانووی نه ب، لهو ژوه خانوو دروست ناکات ئ و ی ت نیای، ب در ژ ا یی ت م نی ب ت نیا د م ن ت و. نام کانی د خ و ن ت و و شه ونحونیه کانی ش ی در ژ د ب ت، و ک نام ی کی ونیوو، ل ر و ل و د و ات یان ل و ر ه وانه ی ک گ ا کانی پاییزیان ل داده بار و باش ب ا و یان ده کاته وه...

سه رچاوه : <https://aawsat.com/5/1/2021> () (کتبی هه ژاری و مردن Das Buch von der Armut und vom Tode) له سا ی 1903 ب ا و ی ک ر ده وه. که دوا بهشی (کتبی کاتژم ره کان Das Stunden-Buch) ه. (وه ر گ)

مایک مایرز وک بشاید کی مانا.. (وتاری دوو م).. باک ربوار

ئاگادارب سپی یی تدا یی (چیر کی هاد نفید وک م ن م ننت کی ن مر
خی د نو ننت، ل و و ا تدا ت نها چیر کی بکوژ کی د م م کدار،
ب ا م ل ب ن تدا ئا و ن ی کی با ا نو ننی د ا وک و پرسیار
قوو کان) س ر د می دوا م د ر ن ی، ئ م زنجیر فیلم، ب تایب
ب ره م ئ ریجینا ک کی جن کار پ ننت ر ل سا ی، ۱۹۷۸ ب ئاگای
یان نا، بوو د ق کی د و م م ند ب ل کدان و ی ف ل س ف ی، چونک
ل جیاتیی پ شک شکر دنی و ا می ئا ماد کراو و وونکردن و ی ع قانی،
بینر ب ر و و ی ب شاییک ل مانا، ه و و شان و ی گ ا ن و
گ و ر کان، و ناس قامگیری ناسنام د کات و، شیکردن و ی ت و ا و ی
ئ م کار ب

ه موو بش و زنجیر الو کی و دوو بار ب ره م مه ن ن و کان ی و، ل
وانگ ی ف ل س ف ی س د ی بیست م و، د رگایک ب و و ی ت گ یشتن
ل چ نی تی گوزار شکر دنی هونری سینما ل ح ی س ر د م ک،
د کات و، ب "دخی دوا م د ر ن" ناسراو، د خک گومان ل ه موو
شت کی چ سپاو و ها د کات ب پ ی ب چوونی ژان-فرانسوا لی-تار،
(metanarratives towards incredulity) (ی ک ل گرن گترین
ت گ یشتن فکری کان ئ م زنجیر ی کاری ل س ر د کات، بریتی ل
"وو خاندنی گ ا ن و گ و ر کان گ ا ن و گ و ر کان ئ و چیر ک
گشتگیران، ک م گ ا کان ب و ا ییدان ب خ یان و ت گ یشتن ل
جیهان ب کاریان د ه ن، وک ئا یین، پ شک و تنی زانستی، و
وونا کیری، سینما کالسیکی ترس، ز ر جار ل س ر ب ن مای ئ م
گ ا ن و گ و ر و ئا شایان کار د کات: ش ی ن و ا ن خ ر و ش،
ووناکی و تاریکی، ئا ساییبون و ئا ساییبون، ب ا م ئ م
ب ره م سینما یی ئ م دوا لیزم ساد ی ت ک د شک ننت، مایک
مایرز، ک سایی تی س ر کی ش ا ن گ ز، ت نها خراپ کار کی ئا سایی
نی؛ ئ و ج ست ب ندی پوچی و بشاید، ئ و هیچ پا ن ر کی
د روونی وون و ئا شکرای نی، ل فیلمی ی ک م دا، د کت ر لوومس،

evil simply and purely" ((نوځنځ راځي ټي هزري مډلرن و زانستیی
 دږوونشیکاری دځکات، ټ شځوځی کی ټهځوځ دځدات مایکځ ټخاتځ
 چوارچځوځی شځځځی کی ټقاځځیځوځ، ټو ټ ټشځی ټی ټاوی دځبات،
 ټاځم ټمځش دانپځدانانځ ټ شکست، چونکځ ناتوانځ ټم ټشځځځ
 ټناسځ بکات ټان ټیشځکځی بدځزځتځوځ، ټم کځسایځتیځ لځ دځرځوځی
 سیستځمی لځژیکی مځدځرنځوځیځ، ټو ټ جنځکځی کی ټاوانځ ټمانجی
 دیاریکراوځ و ټ ټخځشځکی دځروونیځ ټتوانځ ټ ټواوی
 ټیځگځیځ، ټم ټ ټاځځریځ ټوخواندنځکی ټاستځوځی ټو گځځانځوځ
 گځورځیځ ټی وایځ هځر دیاردځیځ، ټنانځ ټشځانگځزترینشیان،
 دځبځت هځکار و، ټیشځی کی لځژیکی هځبځتی جولیا کریستیځا بځستین،
 ټابجځکت بریتیځ لځو شتځی ټ تونځی لځ سیستځمی سیمبولی و
 کځمځاځیځتی ټفځ دځدرځتځ دځرځوځ، ټاځم ټردځوام (Abject" (ټ
 قووځبوونځوځی زیاتر، دځتوانین پشت ټ تیځری "ټابجځکت وځک
 تارمایځک دځگځځځوځ و هځځځشځی لځ دځکات، ټابجځکت ټو شتځیځ
 سنووری ټوان "خځ" و "ټوی تر"، پاک و پیس، ژیان و مردن
 ټکځدځات، مایکځ مایځرز نموونځی بځرجځستځی ټابجځکتځ، ټو لځ
 ماځوځ، لځناو خځزانځدا، یځکځم تاوانی ټنجام دځدات و ټمځش
 پیرځزترین یځکځی کځمځاځیځتی هځځځوځشځځتځوځ، دواتر، لځ
 ټخځشخانځی دځروونی دادځنځرت، شوځنځک کځمځگا "ټاسایځکان"ی
 ټدا دادځبځځتځ، ټاځم ټو لځم سیستځمځش هځځدځت و دځگځځځوځ ټ
 هادځنفیځد، ټ ټو شوځنځی لځی دځرکراوځ، گځځانځوځی ټو گځځانځوځی
 سځرکوټکراوځکځیځ، ټو ترسځ سځرځتایځیځ کځ سیستځمی سیمبولی
 ناتوانځ کځنترځی بکات، بځدځنگیځکځی، ټیشتنځ خاوځکځی، دځمامکځ
 سپیځ ټ هځستځکځی، هځمووی ټماژځن ټ "ټبوون" ټک "ټوون"،
 دځمامکځکځی ټ تایځتی گرنځگ، چونکځ هځموو تایځتمځندیځکی مرځی
 دځسځځتځوځ و دځیکات ټئمځش، (signifier empty an) (ټک مرځف،
 نیشانځیځ، نیشانځ ټ هیچ شتځکی دیاریکراو ناگځځځوځ، (Shape
 The" (ټوکارځکی ټتا ټ بینځر ترسځکانی خځی ټدا دځبینځتځوځ، ټو
 دځبځتځ "شځوځ، جځوهځری ټټوانینی هځوځشځځرانځیځ لځبری گځځان
 بځدوای مانایځکی قووځ و شاراوځدا، سځرنج دځخاتځ سځر ټوکار و
 یاری نیشانځکان هځځندځکی دیکځی گرنځگی فکری لځم زنجیرځیځدا،
 پرسى "ټارچځټارچځبوونی گځځانځوځ" و فرځی ټاستیځکانځ، مځژووی
 خودی ټم زنجیرځیځ باشتین نموونځی ټم دیاردځیځیځ، ټ ټچځوانځی
 زځربځی زنجیرځ (timeline) (فیلمځکان، هځوځ دځدن هځځکی کاتی
 یځکگرتوو و لځژیکی ټپارځزن،چیرځکی مایکځ مایځرز بځشځوځیځکی
 بځردځوام خځی هځځدځوځشځځتځوځ و دووبارځ بنیاتی دځنځتځوځ، ټم
 النیکځم چوار هځی کاتیجیاوازمان هځیځ، ټم فرځی گځځانځوانځ

تہا سہ رلہ شہواویہ کی بازگانی نیہ، بہ کو دکرہت وک
 نگدانہ وی گومان لہ بوونی "استیہ کی تاک" یان "مٹھوویہ کی
 رمی" سہیر بکرہت، ہیچ "چیرہ کی استہ قینہ"ی شہانگہزی
 ہادہ نفیہد و لہری سترہد بوونی نیہ، ہر ہرہہ کی کاتی، وہ شانی خہی
 لہ استی ہشکہش دہکات و ٹہوانی تر دہسہتہ و، ٹہم ہاوشہویہ
 چہمکی شیکاری ہہہ و شہنہ رانہی جاک دہریدایہ، تہیدا ہیچ دہقہک
 خاویہ مانایہ کی چہسپاو و کتایی نیہ و بہردہوام کراویہ بہ
 لہکدانہوی نوہ، ہر سہکہہک یان ہیوتہک دہہتہ لہکدانہویہ کی
 نوہ بہ دہقہ (deconstruction) ٹہریجیناہک، بہاہم لہ ہہمان
 کاتدا بانگہشہی ٹہوہ دہکات، ٹہوہ لہکدانہویہ استہ قینہکہیہ، ٹہم
 دیاردہیہ وا دہکات بینہر نہ توانہت ہشت بہ ہیچ گہانہویہ کیان
 بہستہت و ناچار دہہت مامہہ لہگہہ فرہی و دژہہیہ کیہکدا بکات،
 ٹہمہش یہکہک لہ تاییہ تمہندیہ کانی ژیانہ سہردہمی نوہ لہ فیلمی
 ۱۹۷۸ء، لہری تا اداہیہ کی زہر گہزہ کانی کسایہ تیہ کچی، (girl
 final" (لہم نہوہندہا، کسایہ تیہ لہری سترہد، پاہوانیہ سہرہ کی،
 خہی دہہتہ کایہیہ کی شیکاری بہ چہمکی "کچی کتایی۔

کتایی کالسیکی تہدایہ: زیرہک، پاکیزہ) بہ بہراورد بہ
 ہاویہکانہی، خاوان ٹاگایہ کی بہرز، ٹہو نوہنہرایہ تیہ سیستہم کی
 ٹہخالقیہ دیاریکراو دہکات لہک تاییدا سہردہکوت، بہاہم لہ ہہہہ
 کاتیہکانہی دواتردا، ۱۹۹۸ء، لہری دہبینن بہدہست کاریگہری
 دہروونیہ ٹہو شہوہ ترسناکہوہ دہناہنہت، ٹہو چتر ٹہو کچہ
 بہگہردہ نیہ، بہکو کسہ کی پارانہید) "20H" ٹہم وہنہ کالسیکیہ
 بہ تہواوی ہہہدہو شہتہوہ، لہ فیلمی و خہمہک، ناسنامہ کی بہہہی
 ووداویہک و شکتی ہہناوہ، لہرہا، ناسنامہ وک شتہ کی شل و
 ناسہ قامگیر نشان دہدرہت نہک جہوہرہ کی چہسپاو، بہاہم لووتکہی
 ٹہم ہہہو شاندنہویہ لہ سہینہی بلہ مہاوسدایہ، لہری سترہد لہرہا
 دہگہہت بہ جہنگاویہ کی اہہنراو، ژیانہ خہی تہرخان کردوہ بہ
 چاویہوانیہ گہانہویہ دوزمنہکہی، ٹہو چتر قوربانیہ کی پاسیف
 نیہ، بہکو بوہتہ اوچی، سنووری

نہوان پاہوان و دژہہ پاہوان، قوربانی و جہلالد، لہہ دہہت، لہری
 ہہندہ لہ مایکہ دہچہت لہ وانگہی تہرکیزکردن و ٹامانجہوہ، خودی
 خہی دہہتہ وہنہیہ کی ٹاویہنہی بہ ٹہو، ٹہم گہانہ قوہہ لہ
 کسایہ تیہکہیدا پرسیار لہسہر جہوہری ناسنامہ دروست دہکات، ٹایا
 ناسنامہی ٹہم لہ ناخمانہوہ سہرچاویہ دہگرہت، یان بہرہہمی ٹہو
 ووداو و تراومایانہی بہسہرمان دہت؟ لہری نوہ واہمی
 دوہمیانہ؛ ٹہو بہرہہمی ترس و چاویہوانیہ، ناسنامہ کی

پارچە پارچە بوو و دووبارە بنیاتنراو، ئۇو چىتر نوڭلىرى "ئاسايىبون" نىيە لى بىرامبەر "ئاسايىبون"ى مايكەدا، بىلكو خۇدى ئۇيۇش بوۋىتە بىشەك لىو ئاسايىبون، لى فىلمى كەسەك (scapegoat) (دا، ئۇمە زىاتر دەرەكەۋەت كاتەك بىشەك لى خەكە شاربەكەك لىرى بى ھەكارى بىردەۋامى توندوتىزىيەكان دىزانن، ئۇو دىبەتە "بەر نەفرەت كەۋتو "Ends Halloween"

تاوان و ترسى كەمەگە لىسەر بار دىكرەت، جەنگى كەتايى ئۇو تەنھا لىگە جەستەى مايكە نىيە، بىلكو لىگە ئۇو سىمبول و بىرەكەيەى ژيانى داگىرەدوۋ؛ ھەۋەكە بى كەتايىھەنن بىو گەنەۋەيەى تەيدا، قەتەس ماۋەى ژان بىدرىارۋە بخوۋنرەتەۋە، ھادەنفىدە لى ۋاۋەتەدا نموۋەى شارچەكەيەى (hyperreality) (جىھانى ئۇمە زنجىرەيە، بى تايەتەى شارچەكەى ھادەنفىدە، دىتوانرەت لى گەى چەمكى "ۋاقىەى سەروو-ۋاقىە لى ۋاقىە، ترس لىو كەسايەتەيەى ۋاقىەتر دىبەت لى خۇدى ۋاقىە، لى فىلمەكانى دواتردا، بى تايەتەى لى (simulation) (ئارامى ئەمرىكەيە، بىامە ھاتنى مايكە مايەرز ئۇمە ۋاقىە ئارامە دىگەتەتە بى "نموۋەى يەك سەيەى بىلەمەۋس، دىبىنن ھادەنفىدە چىتر ناتوانەت لى سەبەرى ئۇو شەۋەى ۱۹۷۸ زەگارى بەت، جەژنى پىرەزبايەكە، خەى لى خەيدا بىنەيەكى پە لى نواندن و دىمامەك و السايەكرەنەۋەى ترسە، دىبەتە

شانەيەك تەيدا سەۋۋرى نەۋان ترسى ۋاستەقىنە و ترسى نواندن نامەنەت، مەداۋەن دىمامەكە لىبەردەكەن، چىرەكى ئۇو ۋە ئەفسانەيەكى لىكەى دىگەنەۋە، و مەدىاكان بىردەۋام ۋەنەى ئۇو دووبارە بىرەمەكە پىيەك ئىدى ئەسەى نىيە، ترسى خەكەى ھادەنفىدە لى ۋەنە و بىرەۋەرىيە ئۇو كەسايەتەيەى، ھەنەدى ئۇۋەى - (simulacrum) (دەھەنەۋە، لىرەدا، مايكە لى كەسەكەۋە دىگەتەتە بى ئايەكەنەك، بى "سىمۋالەكرەمەدا، ئۇمە دىاردەيە دىگەتە لىوۋتەكە كاتەك خەكەى شارچەكەكە بىھەى ھىستەريە بىكەمەۋە ھەرش دىكەنە سەر كەسەكى بىتاۋان پەيان ۋايە مايكە، ئۇۋان مامە "Kills Halloween" "لە خۇدى ئۇو بەت، لى فىلمى لىگە ۋەنەى ئۇو دىكەن، نەك خۇدى ئۇو، ئۇمە جەۋەھەرى ھەزرى بىدرىارە: ئۇمە لى جىھانەكەدا دىژىن پە بوۋە لى ۋەنە و نىشانە، تا ئۇو ۋادەيەكە چىتر ناتوانىن لى نەۋان ۋاقىەى ئەسە و كەپىيەكانىدا جىاۋازى

بەكەن، ھادەنفىدە دىبەتە مايەكرەكەزمەك بى ئۇمە دىخە، شارەك لىناو بىرەۋەرى و ئەفسانەى خەيدا نوقم بوۋە

كار دىكەتە لى گەى دامەزراۋەكانىيەۋە (پەلىس، society) "disciplinary" (ھەروەھا، دىتوانىن لى ۋانگەى فەلسەفەى مەشەل فەكەۋە سەيرى ھادەنفىدە بەكەن، شارچەكەكە ۋەك "كەمەگەيەكى

دیسپلینکراو قوتا بخان، نه خه شخانې د روونی (هه وې کي نتر ټکرډ و چاود ټرېکړدنی تاکه کانی د دات به پاراستنی "ناسایب وون"، نه خه شخانې سمیس گره شو نه کک به جیا کړدنه و و چار ټکرکړدنی ټوانې له م نه رمه الددنه، به ام مایک ټو توخمه یه سیستمه کک ناتوانه کي نتر ټی بکات، هه اتنی ټو له و دامه زراو ټو و گه ان وې به ککه مگا، شکستی ټو له ژیکه مه درنه یه پی وایه هه موو شته ک دتوانه له گه ی زانسته و دامه زراو ټو چار ټکر بکرات، مایک مایه رز الوازی و فشه ی ټو دسه اته ناشکرا د بکات کک مگا به پاراستنی خه به کاری ده نه، په لیسکان هه میسه یه هه نگاو له دواي ټو و و و دکت رلوومس، نو نه ری دسه اته یه پزیشکی، ته نه دتوانه هه شداری بدات و قسه ی گوره بکات به به ټو یه بتوانه هه بکات، ټم ټخنه یه کک له و باو ټی کک دامه زراو ټکان دتوانن ناسایش و ټکخستن به رقه رار، بکن.

فیلمی یه کک م خه له خه یدا پاستیشه کک، وات ټه السایکړدنه و یه کی ټکر دارانه ی ستایل و ټکنیکه کانی (intertextuality) و "ټکرده ق (pastiche) (زیاتر له و ش، دتوانین ټماژ به چمکی "پاستیشه هه چکه ک، له مه سیکای ترسناکه و بگره تا گه شای کامه را و بنیاتنای ساسپنس، کار په نتر به ناشکرا دان به قه رزاری خه به سینه مای کالسیکدا د نه، له گه Psycho "په ش خه یه تی، به تایب ته فیلمی د رچوونی به ش کانی دواتر و سه ره ټکر دانی چه شنی "سالشه ر"، زنجیره کک دسه تی کرد به ټماژ دان به خه و به فیلمه کانی تری هه مان چه ش، بینه ری فیلمی سالشه ر ټیدی ته نها بینه ره کی ساویلکه نیه؛ ټو ټاگاداری "یاساکان"، فیلمه کانی دواتر یاری له گه ټم چاوه و انیه ی بینه ردا د کک، هه نده ک جار یاساکان د شکه نن و هه نده ک جار به شه و یه کی چاوه و انکراو په یه و یان د کک، ټم خه - ټاگایه و یاریه ټکرده قیه تایب ته نده یه کی به رچاوی هونه ری دواي مه درنه یه، فیلمه کان د زانن فیلمن و بینه رانیش د زانن سه یری فیلم د کک، ټم ټو جدیه ته مه درنیه تی ټکرده شکه نه، (awareness-self)، هونه ر د بوو ټاوه نه ی ټسته قینه ی واقع به، له ردا، هونه ر ټاوه نه ی هونه ره کانیه ته مار کراو، یه کک له به ناوبانگترین (POV person-first) (شه وازی سینه مایه خودی فیلمی یه کک مه بنه ماکانی ته و انیه ی بینه ره هه د و شه نه ته و، دیمه نی کړدنه و یه فیلمه کک، له گه ش نیگای مایکه مند و دیمه نه کان له مه ژووی سینه مادا، له م دیمه نه دا، بینه ر ناچار د کرات له چاوی بکوژ کوه جیهان بینه ته، ټم له گه یدا به ما کک دا د ټی، چه قه کک هه د گرین، و خوشکه کای د کوزین، ټم ته کنیکه سنووری ټه خالقی نه وان "ټم") (بینه ری

بـتاوان (و "ئو") بکوژی شـانگـ(ز) لـ دـکات، بـ چـند خولـکـ،
 ئـمـ دـبـینـ بـکوژ، ئـمـ تـکـشـکـانـدنـی ئـو دـنـیـایـیـ سـینـمـای
 کالسیک دـیدا بـ بـینـر، "هاـوـین" بـ شـوـیـکـی، و سـیـمـی بـینـر لـ
 پـرـسـی چـژوـرگـرتـنی سـینـمـایـدا (gaze the) (چالکانـ بـینـر
 تـوـدـگـلـنـت لـ تاوانـکـدا و پـرـسـیـاری ئـوـی لـ دـکات چـژ لـ
 بـینـی تـونـدوتـیژی وـرـدـگـرت، ئـمـ پـرـسـیـارکـردنـ لـ "نـیـگا
 تـنـانـت هـوـشـانـدنـوـی جـسـتـی خـودـی مـایـک مـایـرـزـیش جـگـی
 سـرنـج، لـ کـتـایـی زـربـی فـیـلمـکـانـدا، ئـو بـ شـوـیـکـ دـکـوژرـت
 دـبـت مـردنـی مـسـگـر بـت؛ گـولـلـبـاران دـکـرت، دـکـوـتـت خـوارـو،
 لـکـبـدرـتـو، لـ جـیـهـانـکـی دـوای مـدـرـندا، (closure narrative
 (دـسووتـنـرـت، بـاـم هـمـیـش دـگـتـو، ئـم گـانـو بـردـوام
 دـتـوانـرـت وـک سـخـنـیـک لـ چـمـکـی "کـتـایـی" و "داخـسـتنـی
 گـانـو هـیـچ شـتـک بـاـسـتی کـتـایـی نـایـت؛ هـمـو شـتـک کـراوـی بـ
 دـووبـار بـوونـو و سـکـو، مـایـک خـودـی ئـم نـمـرـتـی گـانـو بـوـی،
 ئـم نـمـرـتـی دـووبـار بـوونـو بـو، ئـو وـک فـایـرـسـکـ ناتـوانـرـت بـ
 تـوای هـو و سـرنـج اکـش بـو بـ شـکـانـدنـی ئـم بـازنـی، بـ
 نـاسـانـدنـی کـسـایـتـی کـری بـماوـیـک "Ends Halloween" لـ ناوبـرـت،
 چـونـکـ ئـو تـنـها کـسـک نـیـی، بـکـو بـیـر کـیـک، نـیـشـانـیـک،
 فـیـلمـی دـمـامـکـک و سـیـمـی مـایـک وـرـدـگـرت، ئـم شـزـیـا تـر ئـو
 بـیـر کـی دـچـسـپـنـت "شـانگـزـیـد کـی مـایـک" چـیـتر تـایـبـت نـیـی بـ
 تـاکـکـسـک، بـکـو سـکـک، چـمـکـک، "شـسـکـک" دـتـوانـت لـ کـسـکـی
 تـردا جـسـتـ بـتـو، ئـم گـواسـتـنـوـی شـسـک لـ جـسـتـیـکـی
 دـیـارـیـکـراو و بـ چـمـکـکـی بـاـو، دـیـسـانـو زـر لـگـگ سـحـی سـردـمـدا
 دـگـونـجـت، ئـو شـسـک وـک نـخـشـیـیـکـی کـمـاـیـیـتـی نـیـشـان دـدرـت کـ
 لـ گـگـی تـرس و، پـراوـزخـسـتنـو بـاـوودـبـتـو لـ کـتـایـیدا، ئـم
 زنجـیـر فـیـلم لـ سـرـتـایـو تا کـتا بـرـهـمـی، گـشـتـکـی دـوور و
 درـژ بـناو دـسـکـکـانی دـخـی فـکـری سـردـمـدا، لـ گـگـی
 کـسـایـتـی مـایـک مـایـرـزـو، گـانـو بـوـی گـورـی شـسـک و
 پـانـرـهـد و شـنـتـو و بـشـایـی و ئـا بـجـکـتـک نـمـایـش دـکات، عـقـی
 مـدـرن ناتـوانـت لـی تـبـگـات یان کـنـترـی بکات، لـ گـگـی فـرـی
 هـسـک کـتـیـکـانـی، چـمـکـی "اـسـتـیـیـکـی تـاک" و "مـژوویـکـی
 یـکـگـرتـو" دـخـاتـ ژـر پـرـسـیـار و، لـ گـگـی کـسـایـتـی گـگـی لـری
 سـتر دـو، نـاسـقـامـگـیری نـاسـنامـی مـرف لـ سـردـمـکـدا پـیـشـان دـدات
 کـ تراوما و بـیـر وـری دـتـوان جـوـهـری ئـم لـ بـنـتـو بـگـن،
 شارـچـکـی هـادـنـفـیـد وـک نـمـوونـیـکـی بـچـووکـراوـی جـیـهـانی سـروو-
 واقـیـع و کـمـگـایـکـی دـیـسـپـلـیـنـکـراوـی شـکـسـتـخـوارـدوو کار دـکات،
 تـنـانـت لـ ووی سـتایل و تـکـنـیـکـشـو، زنجـیـر کـ بـردـوام یاری بـ

چاوانییدکانی بیند ر دکات و خئی وک بکشک ل مژوویکی
سیند مایی گورر تر نمایش دکات، ئم برهمم تنها چیرکی بکوژک
نیید ل شوی جژنکدا ددردکوت؛ بکوچیرکی سدردمک
چیترباوی ب پانوانی ها، شانگیزی وون، گانانوی
یکگرتوو، مانایکی چسپاو نیید، ئو ترسای "شوک" دروستی
دکات، ترسی ووب ووبوونوید لگگ و ئو گگری ل پشٹی
دمامکی ژیانو، هیچ شتکی مانادار بوونی نیید، تنها بشاییدکی
سارد و بدنگ نبت، ئمش ترسی هرر قووی مرفی سدردمی
نویید.

ژین و ژان و د ورتی کورت . شوان عباس بدری

1

تمن دوات و
کفن دوورر شپشکان
خون سپیدکامن کفن دکان و
لسر شانی حسرت و
لناو تابووتی نارزوو بباچووکان
ل قووترین منزگی پیری
دیاندژن !

2

لناو کتب پیرزکان و
ل سر دی زمین و
ل دوورترین خای گردوون و
ل سر بای باندکان
وا نووسرابوو ک
ژیان وات چژ و نارامی
بم نام
ن لناو کتب پیرزکانی ناو خاککمان و
ن ل دوورترین خای گردوون و
ن ل سر بای باند بریندارکانی ئاسمانی و اتکمان

نہ چہرمان بینی و نہ ناری
نہوی ہہو تہا
جہنگ و ناوارہی و خوہن و دابہان و دووبہر کی ہوو!
3

دہن ہہناسہ بہہ ہردہوامی ژیانہ
ہہام من ناشنای سہرزہمینہکم
خہککک کی بہہ ہہناسہدانیان
ہردہوامی بہہ مہرگی خہیان دہن
نہک ژیانیان!
4

نارہزو وواتہ
بینینی مہمکہکانت لہناو رووبارہکی بہخووی نازاد
لہکاتی مہلہدا بہہ ووتی
حہسرت وواتہ
تہلبہند کردنی خاک و دہشت و شاخ و دہہ و رووبارہکانی وہات و
کووشتنی شکا ندنی تاسہی ئہو بینینہ!
5

باہندہکانی جیہان ہہموویان نازادن و
لہدارستان و شاخ و دہہ و دہشت و شارہکان نازادانہ دہفن و باہ
دہگرن
ہہام باہندہکانی وہاتی من
پہش فہینیان
لہترسی کووشتن و سہربہین
ہہرگہکی سہوز یان خود زہرد یان خود ئاہینی
لہہر دہککن و جا دہفن!
6

من لہرہو
لہناو دہی ئہم تاریکستانہ
ما تہمک ئہہینم
کہہر چہند درہثرہوخت و سامناکیش بہت
ہہر کہتایی دہہ!
7

مشتی گرہدراو خوہن اہدہکہشت و
دہمی بہستراویش ہاوار
مہچہکی کہلہہچہ کراویش چہک و خہنجہر
دیکتا تہرہکان چہند سادہن
مہژوو پہمان دہہت:

گۆل تاهه تايه به بارمته ناگیرهت و
خاکیش بهه میشه تاپیه ئایدله ژیا ی حاکم نابته !
8

له و سه رزه مینه دوور ئه سیره
دوچار مانگه شه و بهه ووی ئازادیدا
زه رده خه نهی کرد !
9

گه وه ره کم هه بوو
ناوازه و گرانبه ها
له غه فیه ته کا له یان دزیم
له غه فیه ته کا له یان دزین
ئه و گه وه ره نیشتمان کمم بوو
ئه و گه وه ره نیشتمان کممان بوو !
10

دهم به گرتنی چادره شه که ی دایکم ته نگ بوو
دایکم نیشتمان ی که ممه و
خاکه که شم نیشتمان دوو م
دایکم ئارامی به خه و بهه و بهه و
خاکه که شم به به بستی و بهه و بهه و
فیره ونستان !

کیشوهری پیر / ئه یلوله 2025
شوان عه بهاس بهه دره

چیره که بهه مندانه/ دارقه خه بهه خه نه که . . ره زه شوان

له ناوه استه گونده که قه شنگی کوردستاندا، دارقه خه که گه وره و
جوان هه بوو. خه که گونده که دارقه خه که یان زه خه شه و یست.
هاوینان له سه به ره فه نه که که یدا دانه نیشته و له قه خه

خـشـکـیـان دـخـوارد. مـنـدا یـانی گـونـد کـش رـژانـ لـ
دـور و بـری دـارقـخـکـدا، یـاریـان دـکرد و رـایـان دـکرد و
هـد پـین و گـرانی و سـروودی کـوردی خـشـان دـچـی. بـ لـقـ
گـور کـانـیشـیدا، گـوریـسیـان هـد و اسی، بـ ئـوی جـلانـسیـان
پـبـکـن.

هـموو خـکـی گـونـد کـک بـ بوونی ئـو دـارقـخـ جوانـ زـر شاد
و دـخـشـبوون، تـنـیا شـابـاز نـبـت، کـک پـیاوـکـی چـاوچـنـک و
تـرنـخـر بوو.

بـ یـانیـک شـابـاز بـ باخـکـی دـچوو، کـک دـارقـخـ جوانـکـی بـنی،
قـخـکـی زـری پـوـیـه. شـابـاز وتی: پـویـستـ ئـم دـارقـخـ تـنـیا
بـ مـن بـت، نـک بـ هـیچ کـسـکـی تـری گـونـد کـک.

کـک شـو داهات، شـابـاز پاچـ گـور کـکـی هـگـرت و چوو بـ لای
دـارقـخـکـک، تا لـ رـگـو هـبـکـشـت و بـیـبات لـ
باخـکـی خـوـدا بـیـوـنـت.

شـابـاز بـ هـموو هـزـیـو و پاچـکـی، کـشـا بـ رـگـکـی ئـستووری
دـارقـخـکـکـدا. دـارقـخـکـک لـریـو و هـندـک لـ قـخـکـانی بـ
بـردایـ خـوار و. شـابـاز دوو بار بـ پاچـکـی کـشـایـو بـ رـگـ
ئـستوور کـدا. دـارقـخـکـش هـندـک قـخـی تـری بـ بـردایـو.
شـابـاز سـری سووـما، پاچـکـی دانا و بـ سـرسـامیـو، لـبن
دـارقـخـکـدا دانیشت. وتی: ئـم دـارقـخـ سـیر، مـن بـ پاچـ
لـیدـم، ئـو بـشـک لـ قـخـکـانـیم دـدات!

شـابـاز بـ یاری دا، واز لـ دـارقـخـکـک بـهـنـت. ناوکی قـخـکـانی
بن دار کـک دـربکات و لـ باخـکـیدا بـیان روـنـت. قـخـکـانی
بن دـارقـخـکـی کـکرد و گـگـایـو بـ ماـو. بـ ئـوی
کـس بـیـبـنـت.

لـ بـهاری سـای دواي ئـو ساـدا، شـابـاز لـ باخـکـیدا بـ
ریز و چای هـکـکـند و ناوکـ قـخـکـانی روانـد، هـموو
رـژـکـ ئاوی دـدان. ناوکـکان شـین بوون و بوون بـ
نـمام. نـمامـکان گـور بوون و بوون بـ دـارقـخـ، کـ
کوتمـت لـ دـارقـخـ جوانـکـک دـچوون، کـک دـیویـست لـ رـگـو
دـربکات. دار کـکان قـخـکـی زـریان گـرت. شـابـاز بوو بـ خـاوـنی
باخـکـی جوان. قـخـکـانی ئـو دارانـ، بوونـ مایـی بـژیوی و
خـگـوز رانیی ژیا نی خـزانـکـی و بـ خـکـی گـونـد کـش.

شاہزادہ دارق خان جوان ککھو پندی و رگرت، بوو بہ پیاو کی
بہرچاوتہر و بہخشد.

[illegible]

چوار سِد بَ چوار سَد . دَ . نَ وِزاد
بَ ندی

ئەممە ھەواىى دانوستانى ھەردوو وزارىتى خوڭندنى باي ھەرم و
عراق بىاوكرايىو لىسىر ئوۋى چوارسىد خوڭندكارى پارىزگانى
ناو ىند و باشوور بىن لە زانكىكانى ھەرمىدا بخوڭنن، لە بىرامبىردا
چوارسىد خوڭندكارى كوردستانىش لى زانكىكانى ناو ىند و باشوورى
عراق بخوڭنن ..

لـ استيدا لـ هـ موو جيهاندا ، بيركـى دابينكردنى كورسى خوـندن
لـ دـرـوـى هـر وولات و هـرـمـكـدا بـ هـى نـبوونى ئـو كورسيانـيـ
لـو هـرـم و وولاتـدا، ناچار تـلـلـبـكان لـ پـناوى ئـو زانست و
خوـندـنى لـ وولاتـكـى خـياندا نيـ، قوربانى دـدن بـ خـيان و
كـس و كاريان و بـ خوـندن ئـنـ غـريبيى . . بـام ئـوـى لـره
ئـگوزـر زـر سـير، من چوارسـد كورسيت بـ دابين دـكـم تـيش
چوارسـد كورسيم بـ دابين بكـ !!! ئـ كـ تـ چوارسـد كورسى خوـندنت
هـيـ، بـچى نايدـيت بـ بـ تـلـلـبـكانى خـت؟ ئـى ئـگـر ئـو
كورسيانـيشت لـ زيادـ، بـچى داواى چوارسـد كورسى خوـندن لـوان
دـكـبتـو ؟

ئەم دەخ ل هېچ ئان و ز مان کدا ووی ن داو .
 ئەب و زار تی خو نندی با ای ه ر م ئەو بزان ت ک ز رین ی
 ت ل ب کانی کوردستان س ر به خ زان موچ خ ر و کاسبکار مام
 ناو ن د کانن و ق یرانی موچ ، گای ئەو یان پ نادات بچن ل
 د ر و ی ه ر م بخو نن . . خ منا ی بازرگان و سیاسیی کان ناخو نن،
 ئەگ ر بیشخو نن، ل ئە ورویا یان ل زانک ی ئە م ریکی ئە خو نن . .

دنیام ئم ووشانې من یمز مردوون، هیچ سودکیان نیی و هیچ کس و برپرسه گوې لنگر، هرېه وک نوکتېک ئیگم و، نوکتېک ک ل حوکم تی پناجا ب پناجاو سچاوې گرتوو و گیشوو ب چوار سد ب چوارسد کورسی خوندن ب ب گوډان لژیک و باری ئابووری خانانکان. جا ننگ بغا چوار سد تلل ب کوردک ورنهگر، ب هتا ئو ل هرام چوار سدکې ئم ورنهگر، ئم چوار سدکې ئو ورنهگرین. ئینجا وفدت و وفدت و، ب یار دد ن ئملا سد کورسی به نان و بشی ناوخیید و دابین بکن، به مارج ئولا دوو سد کورسی ب برستېی و ل سار جاد ترتیب بکن، جا ئولا ئن ئم مانگان موچ ئدین بوانې ئو، قبو ناکېن ئو س مانگ جار بیان، ئمانیش ئن ئم هفتی جار ئوان ئو سواری شنگېان ئکین، ئوانې ئم ل و سحرایې ئو دا کولل خواردوونی هتد .. شتی تریش.

ککک ب د. ئازاد حم ل گللری ئارام

داها تووی فلسف بپې نیچ و دادوړی فلسفې نیچ ب سار نیچو.

وانې چوارد ه می زنجیرکری ((پویستمان ب فربوونی نیچ)) ب هاوېشی لگ (گللری ئارام)، ئم دوو ت وړ ل خد گر: 1/ داها تووی فلسف بپې نیچ 2/ دادوړی فلسفې نیچ ب سار نیچو

کات: چوارشم 25/9/2025، 7 ی ئوار
شو: گللری ئارام: ع قاری، دوو ککان خوار ئمن سوورک

گەلەق ئارام

وەرزەكانى فەلسەفە

پروژەيەكى نوپى (گەلەرى ئارام) ە
ھەرچارەو خوئندەوھيەك بۆ
فەيلەسوفىك دەكات
بە ھاوبەشى لەگەل
د. نازاد ھەمە

پيويستمان بە فيربوونى (نيچە) يە

وانەى چواردەھەم:
1/داهاتووى فەلسەفە بەپيى نيچە.
2/دادوھريى فەلسەفيى نيچە بەسەر نيچەوھ.

پيئنجشەمە

۲۰۲۵ - ۹ - ۲۵

كات: ۷ ئۆوارە

ئاونيشان: ەقارى دوو كۆلان خوار ئەمئە سورەكە